

sosialurin

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri: Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Blaðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Fiskasøla

TAÐ ER IKKI eiti á sum okkara Fiskasøla í seinastuni er vorðin lyft til skýggja. Fyrst av íslenska fiskimálaráðharranum og síðani av Óla Breckmann og Paula Ellefsen. Tað er óivað komið væl við og í rættari tíð. Ongin ivi er um, at fiskimálaráðharrin íslendski hevur givið okkum hetta herðaklapp við góðari meining, og sum eitt tekin um tann goodwill sum íslendingar sum heild geva okkum.

Ein kann so spyrja seg sjálv, hví íslendingar eru so illa fyri meðan vit føroyingar kláraðu tað betri. Er tað vánalig fyrising í Íslandi á hesum øki ella tilsvarandi góð í Føroyum. Tað seinna meina Óli Breckmann, Pauli Ellefsen og kanska onkrir aðrir. Hvat annars? Nei, sannleikin er tann at íslenska skipanin (monopol) alt eftir sum víðurskiptini uttanfyri broytast alt meira virkar móti ætlanini. Ein tung organisatión, sum einaferð er uppbygd uppá tá galdandi víðurskipti, men sum tíðin er farin frá. Ein avloða skipan, hvørs fremsta uppgáva er at halda skil á tilgongd og frá-gongd av vörum.

Í FØROYUM HAVA vit einki formelt monopol, tó í tí dagliga virkar tað næstan soleiðis. Men tann lítil munurin — at eisini aðrir kunnu royna seg — hevur tó ført til, at støðan hjá okkum ikki er heilt so hættislig sum í Íslandi. Støðugt hava aðrir roynt at stungið høvdið fram og harvið hildið Fiskasøluna í hvørt fall hálvavegna vakna. Tað eru teir, ið skulu rósast. Og kanska hevur fyrsirætturin hjá íslendingum at leverað gjøgnum Coldwater gjørt at Fiskasølan hevur verið noyðd at funnið aðrar marknaðir, nakað sum nú kemur til góðar.

MEN LØGIÐ ER tað, at vit nú knappliga skulu samanbera okkum við íslendingar. Tað hevur higartil ikki verið gott latín — av góðum grundum. Alt kann tó nýtast tá á stendur. Hví ikki heldur rætta eyguni móti londum, sum eru meira frammalaga og hava aðrar skipanir, enn at halda fast við eina skipan, ið stórt sæð kann samanberast við tær vit kenna frá kommunistisku londunum. Tíðin er komin til tað. Tann skipan, ið royndist hampuliga væl fyri bert nøkrum árum síðani, er ikki nóg góð í dag.

MEN TAÐ SIGUR seg sjálv, at við tí upp-bakking núverandi skipan og manning í sølu-liðnum fær frá Dimmalætting, Dagblaðnum og nú eisini úr Íslandi er ongin orsök at gera ov nógv hóvasták. Birgir Danielsen og Co. kunnu, sum Pauli Ellefsen sigur, saktans bretta sær afturá og frøa seg yvir, at við so mætum vinum er ongin orsök at óttast fram-tíðina.

Skúlanevndarvalið komandi

Tað er nógvi fyri at siggja Sosialin vátka sær í anony-mum lesarabrevum við óreinum álopum á for-mann Føroya Lærarafelags, Eilíf Samuelsen, fyri eina sera sakliga og mode-rata grein í seinasta Skúlablaði um komandi skúlanevndarvalið í heyst. Ein skuldi trúð, at málið fór at fáa eina frægari viðgerð, men so skuldi

ikkí vera.

Tað munnu vera mong, ið ivast í, hvat er upp og hvat er niður, hvat er vinstra, og hvat er høgra í hesum landi eftir at hava lisið hesi huldamannainn-leggini í blaðnum.

Allir partar máttu verið so mikið at sær komnir, at teir sóu hvønn týðning, skúlanevndirnar hava fyri

fólkaskúlan, og tí roynt at framt eina sakliga og upp-lýsandi skrivning heldur enn eina opportunistiska agitátión.

Vit bæði taka fult og heilt undir við formanni okkara og gera orð hans-ara til okkara, tá hann sigur: «Tað er av allar størsta týðningi fyri alt skúls virksemini, at slík fólk verða vald í skúla-

nevndirnar, sum eru upp-stillað upp á at gera eitt positivt, sakligt og dygd-argott arbeiði, eitt arbeiði, sum fyrst og síðst eigur at hava støði í spurningin-um, hvat ið gagnar børn-unum best».

Paulina og Regin
av Steinum
foreldur og lærarar

Borgir til læknarnar!

Nú er tað meira alindu-ligt, at fólk hava sjónvar og man skal ikki bara lasta tað. Sum nú týs-kvöldið, tá eitt program var um sjúkrahúsviður-skifti í Danmark og har fleiri framstandandi læknar úttalaðu seg. Har var okkurt at gerast klók-ur av.

Ikkí minst nú vit síðstu

tíðina hava hoyrt um okk-ara egnu sjúkrahúsviður-skifti. Og tað má sigast, at har eru fleiri meiningar, um hesar eru líka nógvar sum kokkarnir, veit eg ikki, men eitt er fallið mær fyri bróstið.

Tit snakka so nógvi um at gera meira fyri tey, sum sjúk eru. Men hvat er tað, sum hendir, tá man

hyggur eftir, hvat tað er, sum pengarnir verða brúktir til.

Tak nú á Tveroyri, har brúka teir pengarnar til at byggja skrivstovu, í Havn bilgarasjur og í Klaksvík, ja, har er tað so flott, at sjúkrahúsið bygg-ir borgir til læknarnar. Ikki til sjúklingarnar.

Tá man so hoyrði Johan

Simonsen siga sína hugs-an um víðurskiptini, so er hann heilt í villareii.

Eftir tí hann sigur, so skal man senda sjúkling-arnar á Ríkishospitalið, men til læknarnar skal man byggja dýrar borgir. Erliq talt, hvat er mein-ingin?

eygleiðari

nýtt um nøvn**Niels Mørk**

Í gjár, 15. august, varð ein av okkara kendu landsmonnum, Niels Mørk úr Sandvík, 85 ár. Vit kenna hann øll sum skipara og fiskimann gjøgnum eitt langt liv og annars sum sandvíking, sum altíð hevur verið ein brennandi sál fyri samfelagsmálum, sum ein heil-hjartaðan javnaðar-mann.

Tá maður hevur rokk-ið so hogan aldur, er sjálvsagt at ynskja hon-um eitt blitt livskveld við bjørtum vesturskini.

Tað er fyrr skrivað og sagt nógvi um Niels Mørk, um tað, sum hann hevur verið uppi í og hevur avrikað gjøgnum eitt langt liv og okkurt átti rimiliga at verið lagt afturat, tí Niels er ein teirra, sum hevur havt alræstar á hugan fyri hvussu samfelagið bleiv skipað, hvussu folkið hevði tað og hansara áhuga gav seg m.a. til

kennar í sterka politiska áhuga og ávirkan hans-ara á Javnaðarflokkin. Hann gav sína hugsan mangan til kennar á fundum, í samrøðum, í skrift. Hann hevur skriv-að mangt brævið til sín-ar politisku menings-felagar, ikki minst, tá hann metti at ábyrgdar-menn okkara kanska høvdu gott av at fáa eitt par orð. Men hann var ikki minst alla tíðina ein hin hollasti stuðulin hjá floksformanninum sála, P.M. Dam.

Sálmaskaldið kvøður, at sjeiti ár er æviskeið vart og um mikil er meg-in, áttati ár, beint sum tað stendur í 90. sálmi.

Á 85 ára degnum verður Niels Mørk heilsaður og ein tøkk skal ljóða fyri ta kraft, sum Niels hevur lagt eftir seg, ikki minst tá á hevur staðið.

j.l.

Jóan Magnus Eliassen

Í morgin, 16. august, fyllir Jóan Magnus Elia-sen, bóndi í Mikladali, 90 ár. Jóan Magnus er av gamlari bóndaætt, gjørdist sjálvur bóndi og útróðrarmaður alla ævi sína — og tað kann av sonnum sigast, at hann á sjógvi sum á landi hevur verið av frægastu monn-um. Tað er sjáldan at maður fær ta eydnu og tær gávur frá Gudi, at liva sitt friska liv og at kunna luttaka í øllum gerandislivi, at kalla sum aðrir menn, heilt upp í tey hálvfemsins-tjúgu.

Tá Jóan Magnus fyri 10 árum síðani fylti 80 ár, heilsaði Jóhan Nielsen, prestur, honum og greiddi hann tá frá nøkrum av teimum eyð-kennum, sum eftir hans-ara meting, myndaðu henda reysta norðing.

Hann segði tá nakað soleiðis: Eg minnst fyrstu ferð eg hoyrði

hann lesa í Mikladals kirkju. Eg sat ganda-bundin. Eg skilti, at hann og kirkjan, tað var eitt.

Eg minnst á Trølla-nesi. Hann bar gleðiboð-skapin fram. Hann bar boðskapin fram á ein slíkan hátt, at eg ásann-aði: Hasin maðurin átti at verið prestur.

Eg minnst frá árs-royndum í skúlanum. Hann sat kvirur og lurt-aði. Tá vit so skuldu døma um úrslitini, vóru tað hansara orð, sum vóru tey visu. Eg hugs-aði tá, hasin maðurin átti at verið lærari.

Mong eru tey, sum millum ár og dag, hava sitið væl í Hústovu hjá Jóan Magnusi, tey vilja øll av hjarta bera honum bliðar heilsur á 90 ára degnum við ynkskinum um at livskveldið má gerast blitt.

j.l.

Lýsið í sosialinum!